

Jelgersma Lezingen

Prof. dr. G. Jelgersma was van 1899-1930 de eerste hoogleraar psychiatrie in Leiden. Hij heeft grote bijdragen geleverd aan de Nederlandse psychiatrie in het algemeen en de Leidse psychiatrie in het bijzonder.

Onderwerp:
**Suïcidepreventie
in Nederland,
de stand van zaken**

Dinsdag 11 maart 2025
14:00 - 17:00 uur

collegezaal 4 LUMC

GGZ Rivierduinen
Het begint bij begrip

Elke dag overlijden gemiddeld 5 Nederlanders door suïcide. De problematiek rondom suïcidaliteit is nog vele malen groter: het aantal mensen dat een niet-fatale suïcidepoging doet, het aantal mensen dat suïcidegedachten heeft en het aantal naasten en nabestaanden dat wordt getroffen heeft een enorme impact op de hele maatschappij. Het onderstreept dat maatregelen nodig zijn om suïcide te voorkomen. In de lezing worden de laatste ontwikkelingen op het gebied van suïcidaliteit en suïcidepreventie gepresenteerd. En wat dit betekent voor zowel binnen als buiten de zorg.

Sprekers:

Remco de Winter
Suïcidepreventie in de GGZ

Renske Gilissen
Suïcidepreventie in Nederland

Daan Creemers
Suïcidepreventie en depressie
bij jongeren

Aan het bijwonen van de lezing zijn geen kosten verbonden. Accreditatie (3 punten) is aangevraagd bij de NVvP, de FGzPt en de VSR.

Programma

- 14.00 Inleiding
- 14.10 – 15.00 (inclusief discussie) Prof. Renske Gilissen
  - ***Suïcidepreventie in Nederland***
- 15.00 – 15.40 (inclusief discussie) Remco
  - ***Suïcidepreventie in de ggz***
- 15.40 -16.00 pauze
- 16.00 -17.00 (inclusief discussie) Prof. Daan Creemers
  - ***Suïcidepreventie & depressie bij jongeren***

Jelgersma Lezingen

Prof. dr. G. Jelgersma was van 1899-1930 de eerste hoogleraar psychiatrie in Leiden. Hij heeft grote bijdragen geleverd aan de Nederlandse psychiatrie in het algemeen en de Leidse psychiatrie in het bijzonder.

Onderwerp:
Suïcidepreventie in Nederland, de stand van zaken

Dinsdag 11 maart 2025
14:00 - 17:00 uur
collegezaal 4 LUMC

Elke dag overlijden gemiddeld 5 Nederlanders door suicide. De problematiek rondom suicidaliteit is nog vele malen groter: het aantal mensen dat een niet-fatale suicide poging doet, het aantal mensen dat suïcidegedachten heeft en het aantal naasten en nabestaanden dat wordt getroffen heeft een enorme impact op de hele maatschappij. Het onderstreept dat maatregelen nodig zijn om suicide te voorkomen. In de lezing worden de laatste ontwikkelingen op het gebied van suicidaliteit en suicidepreventie gepresenteerd. En wat dit betekent voor zowel binnen als buiten de zorg.

Sprekers:
Remco de Winter
Suicidepreventie in de GGZ
Renske Gilissen
Suicidepreventie in Nederland
Daan Creemers
Suicidepreventie en depressie bij jongeren

LUMC
GGZ Rivierduinen
Het begint bij begrip

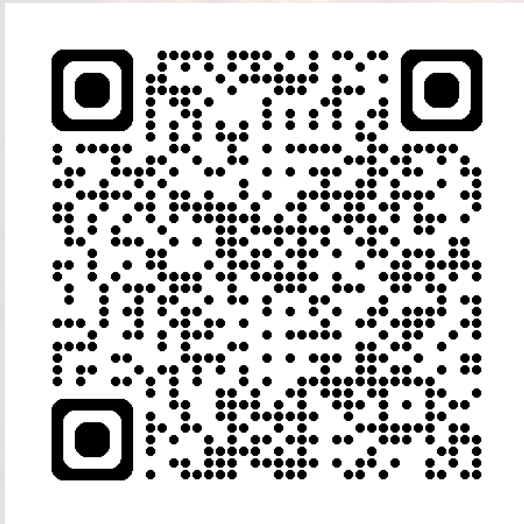
Aan het bijwonen van de lezing zijn geen kosten verbonden. Accreditatie (3 punten) is aangevraagd bij de NvVP, de FGzPt en de VSR.

Suïcidaliteit in de GGZ

Remco de Winter 11 maart 2025

suïcidaliteit.nl

<p>Jelgersma Lezingen</p>	
	<p>Prof. dr. G. Jelgersma was van 1899-1930 de eerste hoogleraar psychiatrie in Leiden. Hij heeft grote bijdragen geleverd aan de Nederlandse psychiatrie in het</p>

Rivierduinen

Maastricht
University

Inhoud *Suïcidaliteit in de ggz*

- GGZ de specialist in suïcidaliteit?
- Suïcidaliteit en de hulpverlener?
- Hoe kunnen we de aanpak verbeteren (preventie)?
- Op welke niveaus?
- Wat doet en wat kunnen jullie doen?
- Wetenschappelijk onderzoek vanuit

GGZ = **specialist in** suïcidaliteit binnen gezondheidszorg

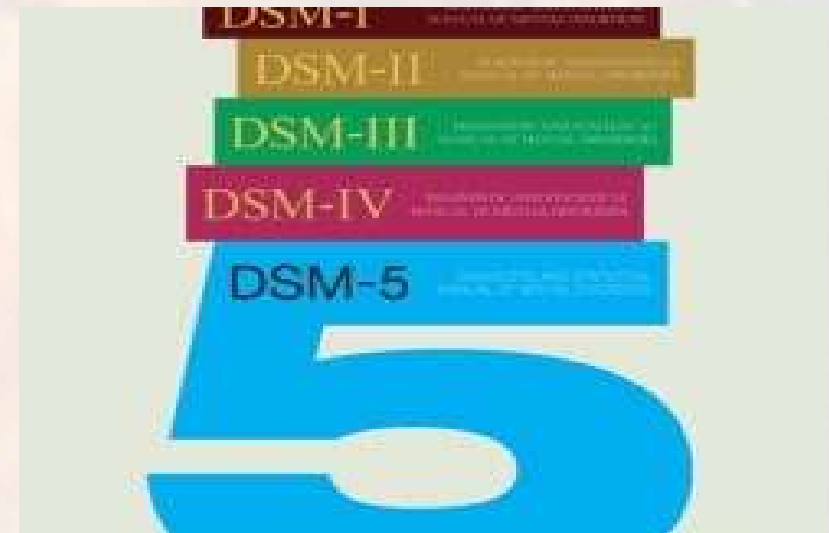
- **Behandelmogelijkheden..**
  - Behandel arsenaal....?
  - Wie kent ze?
- **We doen veel!**
  - Alleen als het mis gaat weten we dat het niet goed ging!
- Ook **opinie** (soms in media)
  - Doen niets en nemen het niet serieus....
  - Hoe kan iemand “ontslagen” worden?
  - etc
- Genoeg oog voor het **volledige beeld**?
  - Classificatie systeem

Maar 2 classificaties > symptoom suïcidaliteit

....?

....?

GGz altijd de oplossing?

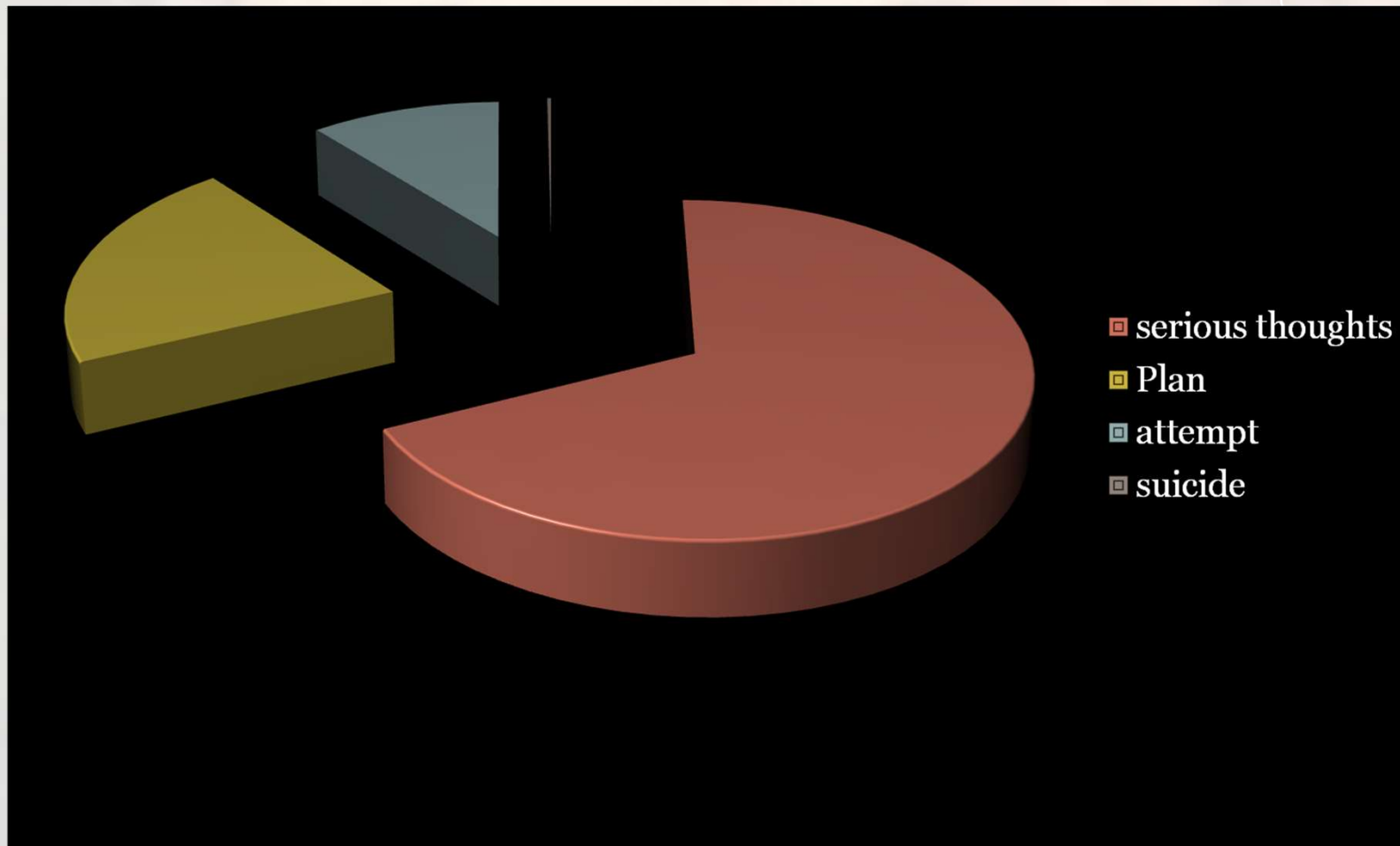

Suïcidaliteit altijd psychiatrie?

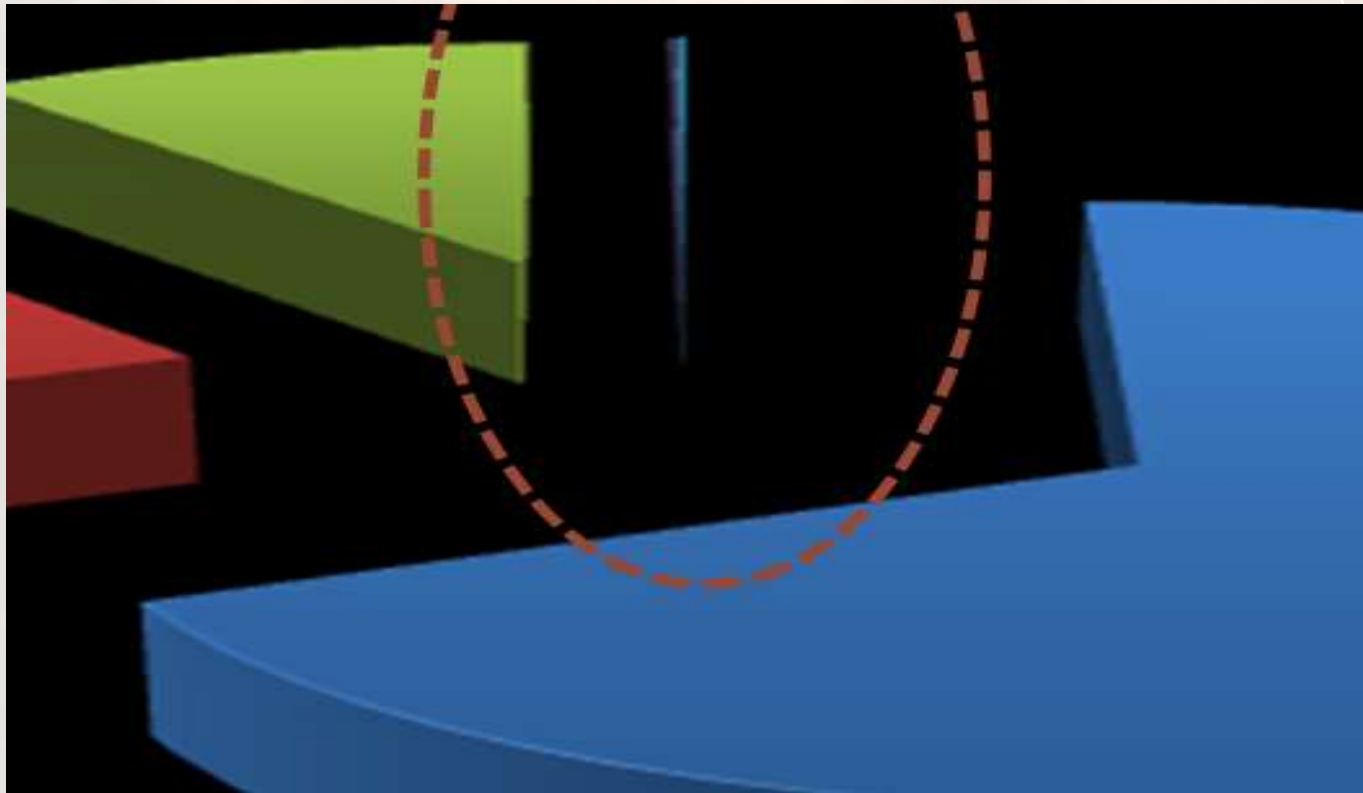
- Ja (70%) (?)
- Nee 30% (?)
- Sociaal maatschappelijk domein...
  - Conjunctuur gevoelig
  - Systeem
  - Cultuur gevoelig
  - Religieuze context
  - Tijdsperiode gevoelig
  - Besmettelijkheid
  - Sociale media/Internet

Prevalentie suïcidaliteit in Nederland

Paars = bekend in GGZ

Suïcidaliteit veel voorkomend in de specialistische GGZ

- > 1/3 beoordelingen Haagse CD i.v.m. suïcidaliteit
- Schatting "leidsche" CD > 50%
- Schatting IHT > 70% i.v.m. suïcidaliteit
- Enorme wachtlijsten maar bij suïcidaliteit spoedintake
- Buiten kernorganisaties is suïcidaliteit vaak exclusie criterium!

Het vóórkomen van suïcidaal gedrag en suïcidepogingen bij de psychiatrische crisisdienst

R.F.P. DE WINTER, M.H. DE GROOT, M. VAN DASSEN, M.L. DEEN, D.P. DE BEURS

Research Trends

Outreach Psychiatric Emergency Service

Characteristics of Patients With Suicidal Behavior
and Subsequent Policy

Remco F. P. de Winter^{1,2,3}, Mirjam C. Hazewinkel³, Roland van de Sande^{3,5},
Robert D. de Bree⁴, and M. L. de Groot³

Suïcidaliteit & hulpverlener

Ongeveer iedere 2 weken 1 suïcide binnen Rivierduinen

Bij nabestaanden veel leed, onbegrip en woede!

Ook bij hulpverleners veel leed!

Streven
Hulpverlener:

↑ handelen = ↓ Handelingsverlegenheid = ↓ leed

Richtlijn (herziening nog steeds autorisatie)

- Renske en Remco lid van de RL werkgroep

Richtlijn Suïcidaliteit

Preventie, behandeling en begeleiding van mensen met suïcidaliteit

5

INITIATIEF

Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie

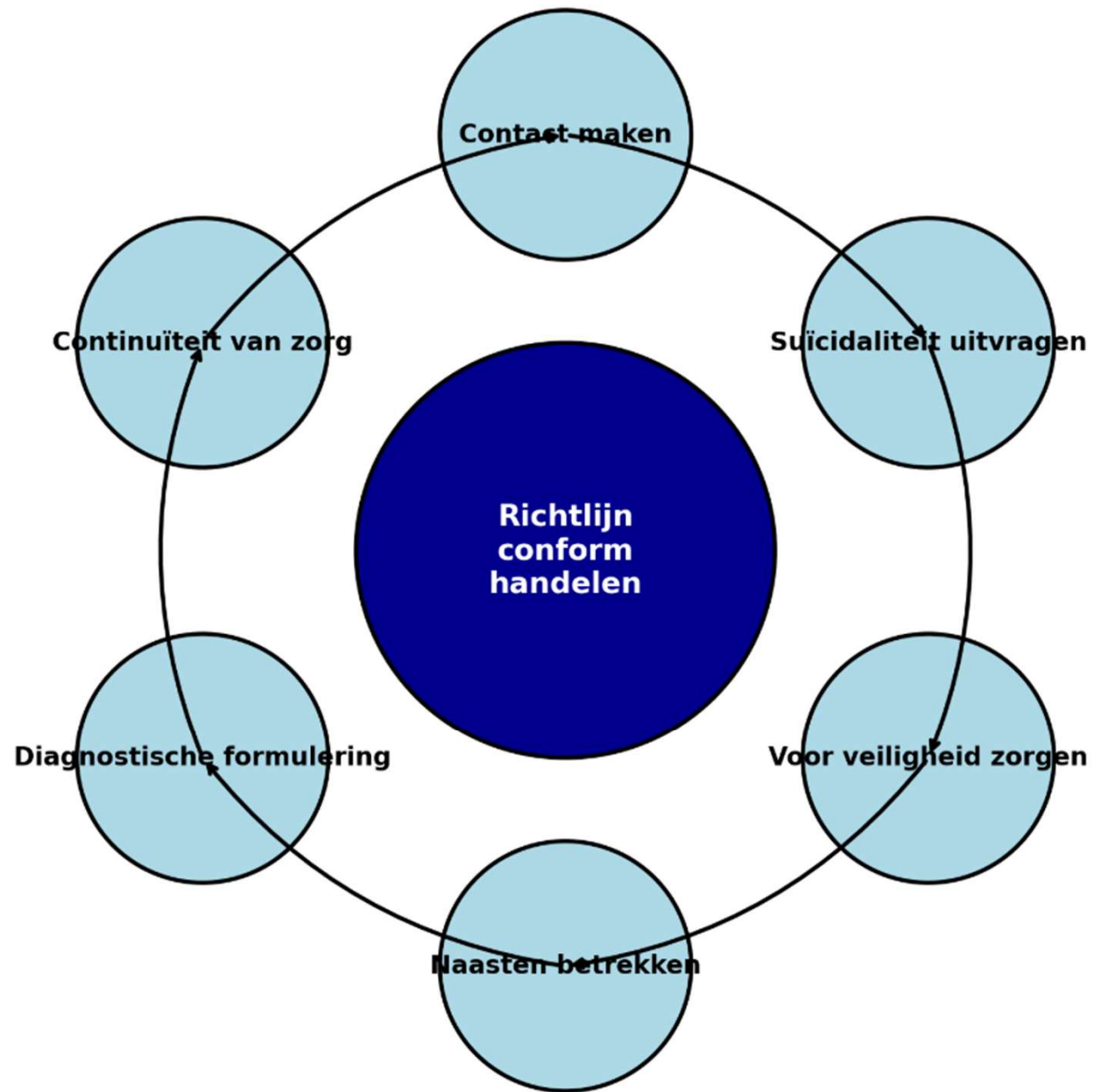
10 **IN SAMENWERKING MET**

Nederlands Instituut van Psychologen

Nederlandse Internisten Vereniging

Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie

Pijlers Richtlijn

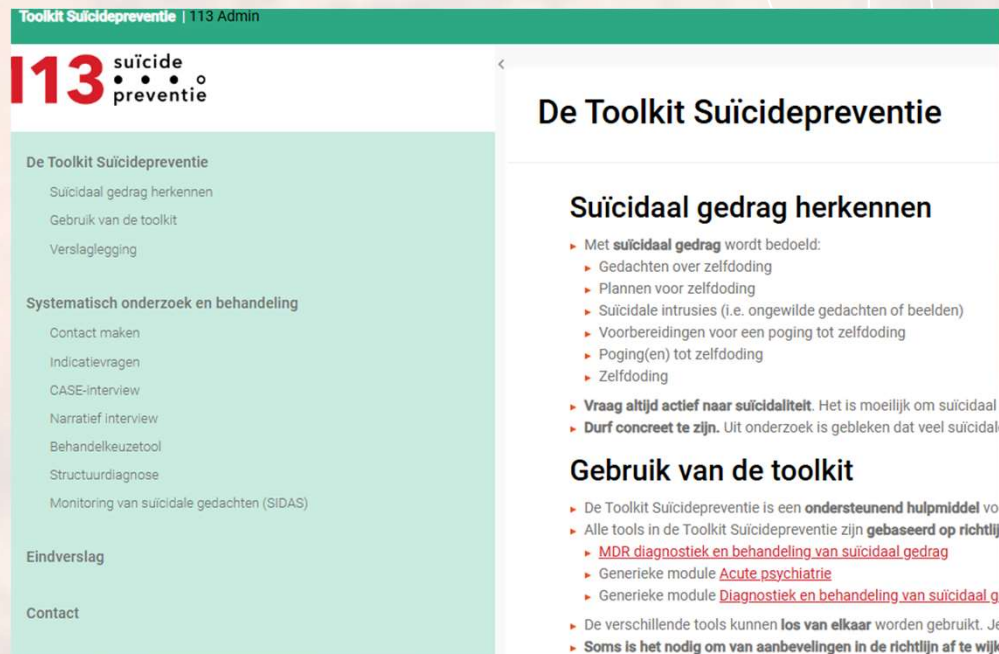
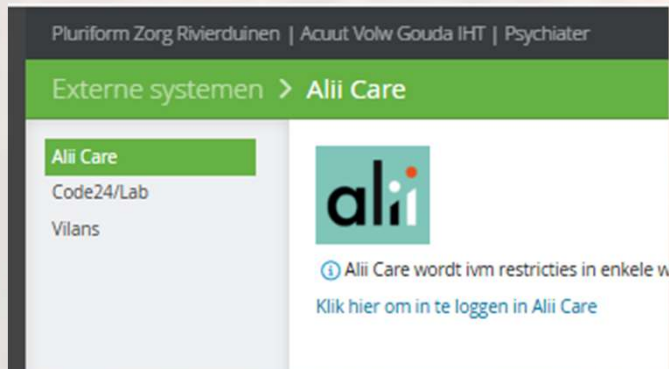
Ontwikkelingen

Rivierduinen

Contact & Suïcidaliteit uitvragen & formulering

- In EPD altijd uitvragen (minimaal 1 x per jaar noteren in taxatie)
- Hulpmiddel TOOLKIT

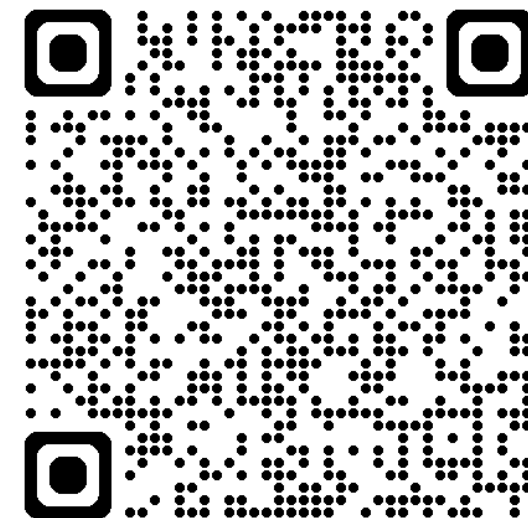
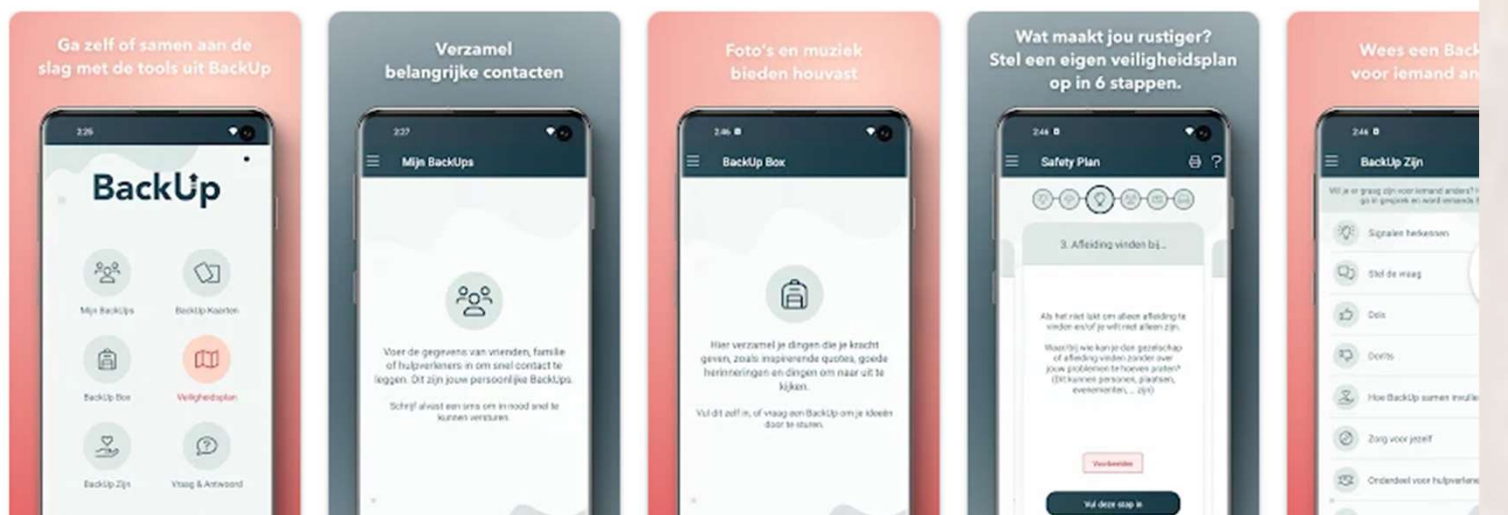

Veiligheidsplan (significante invloed ↓ TS)

Bij suicidaliteit **altijd** veiligheidsplan
(uploaden bij SIP)

Onderdeel van Collaborative Assessment & Management of Suicidality (CAMS)

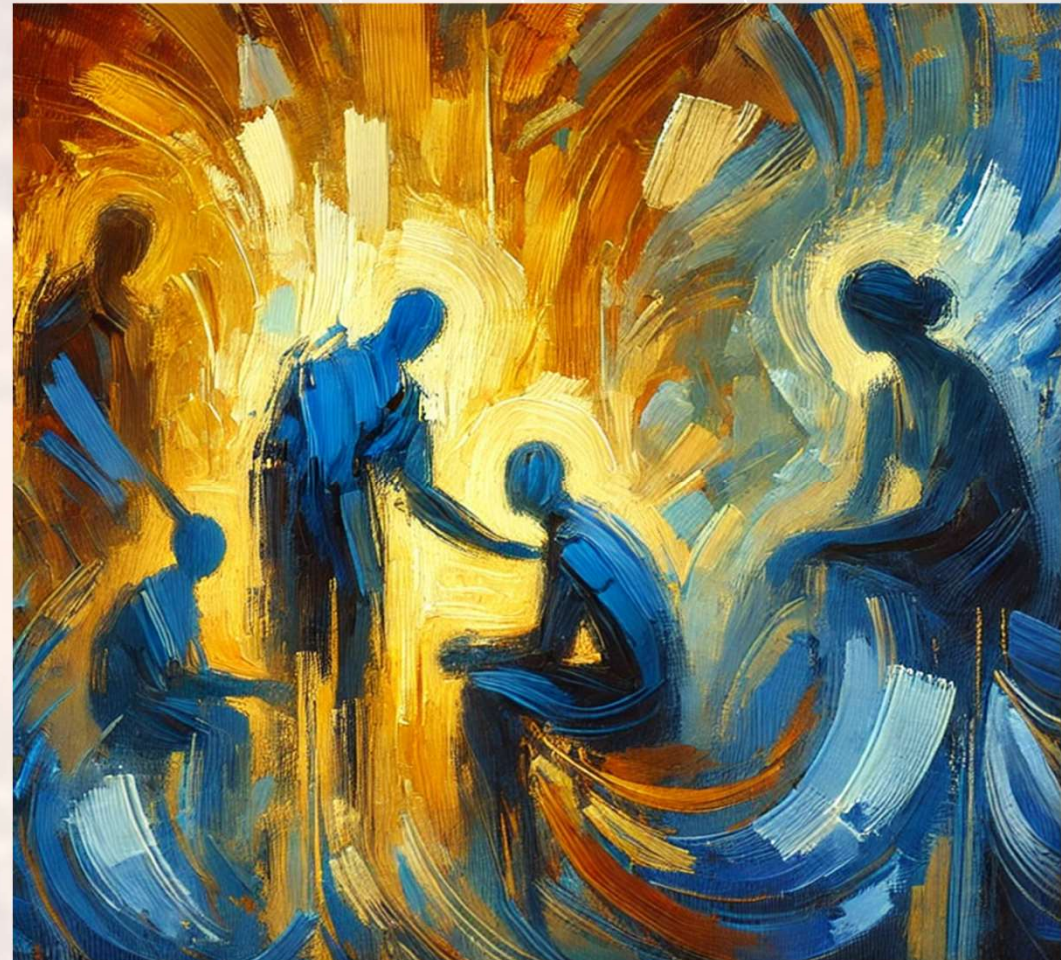
Ook in back-up app

Naasten betrekken

- Gebeurt soms niet!
- Kan beter!
- Cursus voor Naasten

Continuïteit van zorg

- Belangrijk!
- Complexiteit bij schaarste
- Goed monitoren
- Spannende ontwikkeling vooral regionaal

Suicidepreventie & Rivierduinen

- Actieve suicidepreventie commissie
  - Monitoring
- Scholing
  - Basis & regulier vervolg
  - CAMS
- Specifieke projecten (naast Supranet)
  - SAS/ervaringsdeskundigheid/SAVE/naastentraining
- Evaluaties
  - HARMONY
- Wetenschappelijk onderzoek
  - Onderzoekslijn suicidepreventie

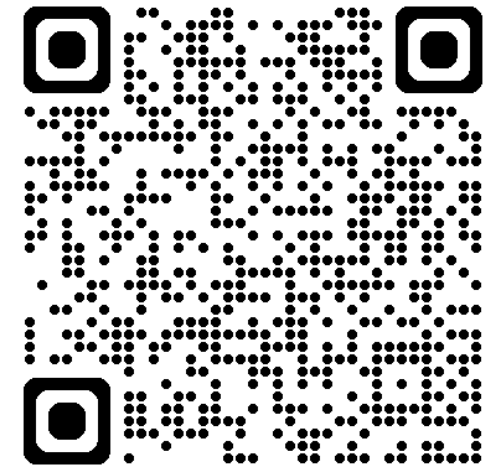

Uitgelicht

- Evidente behandeling bij suïcidaliteit
- Uitgerold in Nederland door Remco/Marieke en binnen RD Corine
- Raamwerk behandeling

- Bijlage in Generieke module
- Nu aanbeveling in nieuwe Richtlijn
- 4 keer per jaar training binnen R4D
- Radboud MC gaat CAMS als standaard behandeling inzetten
- RINO *amsterdam*

Verdere ontwikkelingen binnen Rivierduinen

behandeling van suïcidaliteit door betrekken van naasten

1 november 2018 – Hans van der Weijden, verpleegkundig specialist bij GGZ Rivierduinen.

ERVARINGSDESKUNDIGHEID BIJ SUÏCIDALITEIT

SAS-GGZ

**Systematische
Aanpak
Suïcidepreventie
(SAS-GGZ)**

Home › SAVE - Suïcidepreventie App Voor Elke cliënt

**SAVE - Suïcidepreventie App Voor
Elke cliënt**

Wetenschappelijk onderzoek

Praktische betekenis

Moet de praktijk kunnen verbeteren

Voor iedereen!

Onderzoekslijn suïcidepreventie

1) Onderzoek primair vanuit Rivierduinen

- **Differentiatie in subtypen van suïcidaliteit** *Damien Broekharst, Jonas Weijers, Marieke de Groot e.a. & Remco de Winter*
- **Autonomie bevorderend beleid (ABB)** *o.a. Maykel Michiels, Danielle Steentjes e.a. & Remco de Winter*
- **AMBIT bij EPA-PS** *Jonas Weijers, Fleur van Kaam e.a. & Remco de Winter*

Autonomie bevorderend beleid

Autonomie Bevorderend Beleid b complexe chronische suïcidaliteit

Nieuws 11 februari 2025

KLINISCHE PRAKTIJK

Autonomiebevorderend beleid bij complexe chronische suïcidaliteit

M. Michiels, D. Steentjes, N. Mook-Spermon, S.F. Lotgering, D. van Dijk, R. Scholma, L. Kalm
Velzen, R.F.P. de Winter

Maykel Michiels, Danielle Steentjes, Charlie van Velzen en Remco de Winter

14 januari 2025

Autonomiebevorderend beleid: een reflectie

AMBIT

Adaptive Mentalization-based Integrative Therapy for individuals with co-occurring severe Personality Disorder and severe Mental Illness: a study protocol of a controlled naturalistic longitudinal cohort study

Fleur van Kaam^{1,2*}, Merel Lelieveld¹, Remco F.P. de Winter^{1, 2,3}, Coriene ten Kate¹, Rozemarijn van Duursen⁴, Anne-Laura van Harmelen⁵, Therese A.M.J. van Amelsvoort², Jonas G. Weijers^{1,2}

Longterm Effects of Mentalization Based Treatment for Psychotic disorders

a 5-year follow-up of a multi-center, randomized-controlled trial

Weijers, J.G., Debbané, M., ten kate, C., van Kaam, F., Eurelings-Bontekoe, E., de Winter, R.F.P.,

Selten, J.P.

Onderzoekslijn suïcidepreventie

2) Onderzoek in samenwerking

@ease

laagdrempelige centra jongeren met psychische problemen. PhD traject

Anouk Boonstra, Sophie Leijdesdorff, Therese van Amelsvoort e.a. Remco

SAVE *Inzet*

veiligheidsplannen door verpleegkundigen bij opname Postdoc positie.

Jet Heering Merijn Eikelenboom, Almaz Brom e.a. & Remco

IHT en beloop

Aspecten inzet van intensive home treatment. PhD traject

Roselie van Asperen, Niels Mulder & Remco

Complexe Netwerken

Ontstaan/interactie bij suïcidaliteit. PhD traject

Derek de Beurs, Erik Giltay e.a. & Remco

ESM en CASE

CASE methodologie en tijdsbeloop suïcidaliteit. Postdoc positie.

Bart van den Brink, Mathias Jongkind, Erik Gitay e.a. Remco

CAMS/ASSIP

Implementatie behandelwijzen bij middelbare mannen met suïcidaliteit. Postdoc positie.

Sanne Rasing, Hanneke Niels, Daan Creemers & Remco de Winter

HARMONY

Harmonisering van suïcide nabesprekingen in Nederland. Postdoc positie.

Daan Creemers, Jet Heering e.a. & Remco

Miles watch

Smartwatch met veiligheidsplan en aanvullende applicaties. Postdoc positie.

Martin van der Weg, Jael van Bentum, Chani Nuij e.a. & Remco

RADAR

Domotica en detectie voor suïcidale opgenomen patiënten. Postdoc positie.

Francesco Fioranelli, Nina Grootendorst e.a. & Remco

Afrondend

(SIMAGERY, CASPAR) EMDR bij suïcidale intrusies. Beloop van suïcidaliteit met ESM. 2 PhD traject

Jael van Bentum, Chani Nuij e.a. & Remco

Samenwerking o.a.

GGZ Lentis, Parnassia Groep, GGZ Friesland,
GGZ Oost Brabant, GGZ Centraal, GGZ Ingeest
113 zelfmoordpreventie, Universiteit van
Maastricht, Universiteit Utrecht, UVA, VU,
Universiteit Leiden, Radboud MC, Erasmus
MC, TUD, @Ease consortium.....

Doel 2030

- Als GGZ in top 3 bij suïcidaliteit

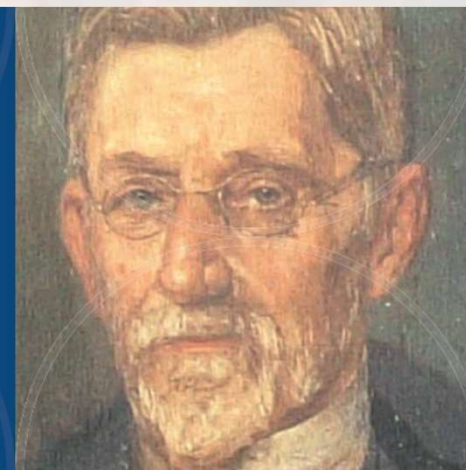

Rivierduinen

- De koploper qua wetenschappelijk onderzoek suïcidepreventie in GGZ

Bedankt & discussie

Jelgersma Lezingen

Prof. dr. G. Jelgersma was van 1899-1930 de eerste hoogleraar psychiatrie in Leiden. Hij heeft grote bijdragen geleverd aan de Nederlandse psychiatrie in het algemeen en de Leidse psychiatrie in het bijzonder. Daarom draagt deze serie wetenschappelijke bijeenkomsten zijn naam.

GGZ Rivierduinen
Het begint bij begrip